

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.338/2012/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Horváth & Németh Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Horváth Péter Károly ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Mózes Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Mózes Brigitta ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében, a Miskolci Törvényszék 2012. március 19. napján kelt, 13.G.../2011/21. számú ítélete ellen az alperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2012. november 27. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, az alperest 1 639 504 (Egymillió-hatszázharminckilencezer-ötszáznég) Ft biztosíték megfizetésére kötelező intézkedést hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 6350 (Hatezer-háromszázötven) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az alperes - a perben nem álló - 2003. október 20-án kötött szerződéssel létrehozott, 3 000 000 Ft törzstőkével alakult K. Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: K. Kft.) alapításától kezdődően a társaság kizárólagos befolyással rendelkező tulajdonosa, és egyben önálló képviseleti joggal felruházott ügyvezetője volt. A K. Kft. - a 2010-ben letétbe helyezett és közzétett - 2009. december 31-ei fordulónapra elkészített egyszerűsített éves beszámolójának mérlegadatai szerint 2009. december 31. napján az alábbi vagyonnal rendelkezett:

- befektetett eszközök:	10 947 000 Ft
- tárgyi eszközök:	10 947 000 Ft

- forgóeszközök:	033 000 Ft
- készletek:	32 263 000 Ft
- követelések:	68 937 000 Ft
- pénzeszközök:	833 000 Ft
- saját tőke:	37 050 000 Ft
- jegyzett tőke:	3 000 000 Ft
- eredménytartalék:	31 132 000 Ft
- lekötött tartalék:	2 264 000 Ft
- mérleg szerinti eredmény:	654 000 Ft
- kötelezettségek:	75 930 000 Ft

A K. Kft. 2010 januárjában, „vagy februárjában” az OTP Bank Nyrt-vel kötött szerződés alapján elvállalta a pénzügyintézet ...-i bankfiókja felújítási munkáinak elvégzését. A 2010. április 2-án megkötött alvállalkozási szerződésben a K. Kft. megrendelte, a felperes pedig elvállalta a fenti bankfiók szárazépítési munkáinak kivitelezését a megállapodáshoz csatolt kiviteli tervdokumentációnak megfelelően.

A K. Kft. - amely 2010. május végén valamennyi tevékenységét beszüntette - nem egyenlítette ki a felperesnek az alvállalkozói szerződés alapján 1 639 504 Ft alvállalkozói díjról 2010. július 15-én kiállított, 2010. július 10-ei esedékességű végszámláját, és nem fizette meg az addig megbízási szerződés alapján a könyvelését végző F. Kft. részére a 2010 júniusában esedékes megbízási díjat sem, ezért a F. Kft. a szerződést 2010. június 30. napjával felmondta, és a K. Kft. iratait 2010. július 12-én átadás-átvételi jegyzőkönyv alapján az alperesnek átadta.

A 2010. augusztus 13-án benyújtott hitelezői kérelem alapján a K. Kft. felszámolását a ... Megyei Bíróság 2011. február 28-ai kezdő időponttal elrendelte. A felszámolási eljárásban a felperes az adóssal szemben 1 639 504 Ft tőkeösszegű alvállalkozói díj megfizetése iránt hitelezői igényt jelentett be, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett és visszaigazolt.

A felperes az elsőfokú bíróságnál 2011. április 29-én előterjesztett - utóbb módosított és pontosított - keresetében „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló többször módosított 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §-ának (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes, mint a K. Kft. felszámolás előtti vezetői tisztségviselője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal az adós vagyona 31 132 000 Ft-tal csökkent. Az adóssal szemben fennálló 1 639 504 Ft követelésének kielégítése céljából - a Cstv. 33/A. §-ának (2) bekezdése alapján - kérte az alperesnek vagyoni biztosíték nyújtására kötelezését is.

Kereseti érvelése szerint 2010 májusában az alperes maga közölte a felperes vezetőjével B.M.-al, hogy a K. Kft. fizetéseképtelen állapotban van. Az alperes ezt követően nem tett eleget a Cstv. 31. §-ában írt kötelezettségének, mert az adós gazdasági társaság iratanyagát nem adta át a felszámolónak. Ezért a hitelezői érdekek sérelmét a felróhatóság vizsgálata nélkül vélelmezni kell.

A 2009. évre szóló egyszerűsített éves beszámoló mérlegéből megállapíthatóan a K. Kft. saját tőkéje az előző évhez képest növekedett, a kimutatás szerint +37 050 000 Ft volt és

31 132 000 Ft-ot eredménytartalékban szerepeltetett. Abból, hogy az alperes a felszámolónak semmit nem adott át az következik, hogy nem a hitelezői érdekeket szem előtt tartva járt el ügyvezetői tevékenységének ellátása során, az pedig, hogy az iratanyag hiányában a vagyon holléte utóbb nem állapítható meg, a rosszhiszemű magatartását támasztja alá.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását, és felperes perköltségben marasztalását kérte.

Védekezése szerint a K. Kft. fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően - amelynek időpontjára vonatkozó felperesi állítást vitatta - ügyvezetési feladatait a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és a felszámolóval szembeni együttműködési, tájékoztatási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett.

Tagadta, hogy az ő tevékenységével összefüggésben került volna az adós olyan helyzetbe, hogy végül nem tudta kifizetni a felperes díját, és hogy ellene felszámolást kellett elrendelni. Állította, hogy ezzel szemben ennek oka az egész világot érintő, Magyarországon az építőipart különösen sújtó gazdasági válság, ami köztudomású tény.

Álláspontja szerint a keresetben írt tényelőadás és a csatolt mérleg nem alkalmas és nem elégséges a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelősségének a megállapításához. Ahhoz a felperesnek kell bizonyítania, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, valamint azt is, hogy ezzel okozati összefüggésben csökkent az adós vagyona.

Azt beismerte, hogy a K. Kft. iratait a felszámolónak nem adta át. Előadta, hogy ennek az volt az oka, hogy a cég iratai megsemmisültek a székhelyet érintő árvíz miatt, amely tény állítására vonatkozóan okirati bizonyítékként ... város önkormányzata jegyzőjének .../2011. számú hatósági bizonyítványát csatolta.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes a K. Kft. „f.a.” adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal az adós gazdálkodó szervezet vagyona 31 132 000 Ft-tal csökkent.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a ...-i Törvényszék Gazdasági Hivatalának letéti számlájára 1 639 504 Ft biztosítékot, a felperesnek pedig 96 850 Ft perköltséget.

Az ítélet jogi indokolásában rögzítette, hogy a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a pernyertességéhez a felperesnek kellett bizonyítania, hogy az adós gazdálkodó szervezet mely időpontban került fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe, valamint, hogy ezen időpontot követően az alperes az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, továbbá, hogy ezzel a magatartásával okozati összefüggésben az adós vagyona az általa hivatkozott mértékben csökkent.

A Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelősség megállapításához szükséges fenti konjunktív feltételek közül az elsőfokú bíróság bizonyítottanak találta, hogy a K. Kft. legkésőbb 2010. május végére valóban fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került.

Noha a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 169. §-a kifejezetten előírta az alperes számára, hogy - az ott írt időtartam alatt - gondoskodjon a Kft. könyvelési iratanyagának biztonságos és olvasható állapotban történő megőrzéséről és tárolásáról, az alperes ennek a jogszabályi kötelezettségének 2010. július 12-ét követően nem tett eleget. Az elsőfokú bíróság ugyanis nem fogadta el az alperesnek azt a védekezését, hogy a K. Kft. könyvelőjétől ekkor átvett könyvelési iratok az alperes hibáján kívül, az ...-t ekkoriban sújtó árvíz következtében semmisültek meg. A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján azt állapította meg, hogy az alperes az iratokat az ..., ... szám alatti ingatlan árvízzel elöntött pincéjébe vezető lépcsőn helyezte el annak ellenére, hogy a korábbi évekre vonatkozó, és ugyanott tárolt könyvelési iratanyaga az árvíz miatt erre az időpontra már megsemmisült. Ezzel a folyamatban lévő 2010. évi üzleti és könyvelési iratait is kitette a megsemmisülés veszélyének, amely magatartása sértette a hitelezők érdekeit (Gt. 30. § (3) bekezdése), és az alperes iratmegőrzési kötelezettségét (Sztv. 169. §) is.

Az iratok között rendelkezésre álló, a K. Kft. 2009. december 31-ei állapotát tükröző egyszerűsített éves beszámoló mérlegének adatai alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona az eszközoldalon található 112 980 000 Ft és a kötelezettségek között kimutatott 75 930 000 Ft különbözetének, azaz 37 050 000 Ft-nak megfelelő mértékben csökkent, mivel azonban a felperes ennél kisebb összegben, 31 132 000 Ft-ban kérte megállapítani a vagyonsökkenést, a kereseti kérelemhez kötöttségre tekintettel végül ilyen mértékű vagyonsökkenést állapított meg.

Az elsőfokú ítélet szerint az alperes a fentiek alapján megállapítható a Cstv. 33/A. §-ának (2) bekezdése szerinti felelőssége alól eredményesen magát kimenteni nem tudta. Ehhez ugyanis a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése ellenére nem tudta bizonyítani, hogy az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Alperes akkor járt volna el az ügyvezetőtől elvárható módon, ha az Sztv. 169. §-ának, valamint a Gt. 30. § (3) bekezdésének megfelelően gondoskodik a hitelezői követelések fedezetét képező társasági vagyon beazonosítására szolgáló könyvelési iratanyag biztonságos elhelyezéséről és annak olvasható állapotban történő megőrzéséről. Az alperes azonban azzal, hogy az iratanyagot egy árvízzel elöntött pincébe vezető lépcsőre helyezte, súlyosan gondatlanul járt el, így nem mentesülhet a felelősség alól.

Mivel a felperes igazolta, hogy az adóssal szembeni 1 639 504 Ft tőkeösszegű hitelezői követelését a felszámoló elismerte, az alperes pedig akként nyilatkozott, hogy a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdésében felsorolt értékpapírral, bankgaranciával, biztosítói garanciával, vagy kötelezvénnel nem rendelkezik, a keresetben előterjesztett kérelemnek helyt adva az elsőfokú bíróság az alperest 1 639 504 Ft biztosíték adására is kötelezte a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének utolsó előtti és utolsó mondata alapján.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak megváltoztatása és a felperes keresetének elutasítása, továbbá az első- és másodfokú perköltségei megfizetésére kötelezése, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítása iránt.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság keresetnek helytadó döntése megalapozatlan, mert a felperes az alperes felelősségének a Cstv. 33/A. §-a alapján történő

megállapításához konjunktívan szükséges valamennyi törvényi feltétel fennállását nem bizonyította.

A fellebbezés szerint a felperes semmilyen körülményt nem bizonyított a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontja vonatkozásában.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben a vitatása ellenére bizonyítás nélkül állapította meg tényként, miszerint 2010. májusban azt mondta a felperesi ügyvezetőnek, hogy a cég fizetése képtelenné vált. E körben hangsúlyozta azt is, hogy a felperes az időpontot konkrétabban meg sem jelölte, tényelőadása sem volt, ezt meghaladóan semmilyen bizonyítékot nem szolgáltatott bizonyítási indítványt nem terjesztett elő arra vonatkozóan, így az elsőfokú bíróság anélkül határozta meg a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját 2010. május végi időpontban, hogy azt a felperes bizonyította volna.

Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben tett megállapításait pedig a bizonyítás anyaga nem támasztja alá. Nincs konkrét, az OTP Bank Nyrt.-től származó olyan hivatalos írásbeli értesítés, amelyből tényként lett volna megállapítható, miszerint alperesnek már 2010. január - februárja után számolnia kellett azzal, hogy biztosan nem lesz több bankfiók felújítás. Az, hogy a bizonyítás anyaga szerint erre vonatkozó pletykák elhangzottak, még nem ad alapot olyan következtetés levonására, hogy az alperesnek végérvényesen le lehetett és kellett volna mondania e megrendelésekről.

Az a körülmény pedig, hogy a Kft. átmenetileg nem tudott esedékességkor esetleg valamilyen számlát kiegyenlíteni nem jelenti azt, hogy véglegesen és visszafordíthatatlanul fizetése képtelenné vált.

Ugyanakkor alperes bizonyította: ebben a helyzetben próbált megbízásokat szerezni, pályázatokat is benyújtott, így - bár azok eredményre nem vezettek - ügyvezetési feladatait az adott körülmények között a hitelezői érdekek elsődlegességét szem előtt tartva látta el.

Az elsőfokú bíróságnak ez utóbbival ellentétes ítéleti megállapítása szintén megalapozatlan. Azt ugyanis a bíróság egyedül és kizárólagosan a Kft. iratainak elhelyezésével kapcsolatban megállapított vezetői mulasztásra alapította. Azzal azonban, hogy a társaság székhelyeül szolgáló ingatlanon helyezte el a könyvelési iratokat - az elsőfokú bíróság ítéletbeli okfejtésével szemben - az alperes semmi jogszabálysértőt nem követett el, a számvitelről szóló törvényt nem sértette meg, így emiatt jogellenes magatartás sem állapítható meg a terhére. Egyéb, a hitelezői érdekekkel ellentétes az alperes terhére róható magatartást, vagy mulasztást pedig a felperes sem állított, még kevésbé bizonyított, és illet az elsőfokú bíróság sem állapított meg. Ezzel pedig a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelősség megállapításához szükséges további konjunktív feltétel megállapíthatósága is hiányzik, amelynek szintén a kereset elutasítására kellett volna vezetnie.

Az alperes arra is hivatkozott a fellebbezésében, hogy amennyiben a fentiekkel szemben mégis azt lehetne megállapítani: a felperes a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelősség megállapításához szükséges fenti két törvényi feltétel fennállását bizonyította, akkor sem állapítható meg az elsőfokú bíróság részéről jogellenesnek ítélt magatartás (a cég iratainak megsemmisülését eredményező súlyosan gondatlan iratelhelyezés) és a Kft. vagyonának csökkenése közötti okozati összefüggés. Fellebbezési előadása szerint ugyanis az iratok elázása legfeljebb a vagyon beazonosíthatatlanságát okozta, de semmiképpen sem a vagyoncsökkenést, ez fogalmilag is kizárt.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítéletnek azt az okfejtését is sérelmezte, amely szerint a vagyonvesztés mértékét az elsőfokú bíróság sem tudta megállapítani, de a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelősségének megállapítása körében az alperes terhére értékelte, hogy az esetleges vagyoncsökkenés mértékének megállapításához szükséges könyvelési iratok az ő jogellenesnek ítélt magatartása miatt vesztek el, mivel álláspontja szerint az ebből eredő hátrányos következményeket, így a jelen perben a bizonyítatlanság terhét az alperes nem háríthatta át másra.

Nem fogadta el azt az ítéleti indokolást sem, hogy a társasági vagyon sorsát illetően a polgári perben a pert megelőző büntető eljárások során tett nyilatkozata semmilyen bizonyító erővel nem bír. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság önmagával sem volt következetes azáltal, hogy az alperesnek a büntető eljárás során tett és a perben mindenben fenntartott nyilatkozatait nem fogadta el, ugyanakkor más nyilatkozataira tényállást alapított.

Hangsúlyozta: e körben bizonyítékként lehet és kell értékelni azt az általa az elsőfokú eljárás során is már hivatkozott és igazolt tény, hogy sem az ellene indult büntetőeljárás, sem az adóigazgatási eljárás nem végződött reá nézve semmilyen marasztalással. Ezek ugyanis azt támasztják alá, hogy az adóhatóság is úgy látta, a nyilatkozatai, valamint a rendelkezésre álló bevallások és a cégre vonatkozó információk alapján, hogy az általa előadottak a valóságnak megfelelnek.

Nem értett egyet az alperes az elsőfokú bíróságnak a felelősség alóli kimentése eredménytelenségét megállapító ítéleti álláspontjával sem. Ezzel összefüggésben megismételte: a K. Kft. fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe jutását, majd fizetéseképtelenségét a köztudottan az építőipar és az Észak-magyarországi Régiót különösen sújtó gazdasági válság és nem az ügyvezetés hibája, vagy mulasztása idézte elő. A cég számára új megrendelések szerzése érdekében az alperes minden tőle telhetőt megtett - sajnos eredménytelenül -, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülés következtében haladéktalanul kezdeményezte a taggyűlés összehívását pótbefizetések teljesítésének elrendelése érdekében, a cég feleslegesen munkavállalót nem tartott, vagyonkimentés nem történt.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, és az alperesnek a másodfokú eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

A fellebbezés érvelésével szemben hangsúlyozta: megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy a K. Kft. már 2010. január - februárjában fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került, amelyről az alperes már ekkor, az OTP Bank Nyrt-től származó megrendelések elmaradásáról való tudomásszerzése alapján tisztában volt. Ennek ellenére alternatív megrendeléseket nem szerzett, a társaság a tevékenységével 2010 májusában felhagyott, egyéb megkezdett munkáit (így például a ...-i rendezvényház) sem tudta befejezni.

Az alperes azzal, hogy mindezek ellenére 2010 tavaszán úgy kötött az alvállalkozóival szerződést, hogy tudta ezeket nem tudja kifizetni, a vezetői tevékenysége során nem a hitelezői érdekeknek megfelelően járt el. Erre, valamint arra a helyes és megalapozott megállapításra tekintettel, hogy a Kft. felszámolási vagyonának megállapításához szükséges iratok megőrzése vonatkozásában az alperest felróható mulasztás terheli, és iratok hiányában viszont nem lehet megállapítani, hogy a Kft. 2009. december 31-ei

mérlegében szereplő még több mint 30 000 000 Ft-tal mi történt, helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság az alperes a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti vezetői felelősségének fennállását.

Az ítélet tábla az alperes fellebbezését nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a perbevitte anyagi jogi igény elbírálásához szükséges körben a tényállást kellő mélységű bizonyítás lefolytatásával feltárta, és azt helyesen állapította meg. Az ítélet tábla ezt a tényállást - a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálatától elektronikus úton hivatalból beszerzett cégkivonat és közlemény alapján - azzal egészíti ki, hogy a ...-i Törvényszék a K. Korlátolt Felelősségű Társaság „f.a.” gazdálkodó szervezet elleni felszámolási eljárást, mint egyszerűsített felszámolást a 2012. május 21-én kelt, és 2012. július 25-én jogerőre emelkedett végzésével befejezte, a céget a cégbíróság a cégjegyzékből 2012. július 25-ei hatállyal törölte. A felszámolási eljárás befejezéséről a közlemény a Cégközlönyben (online) 2012. szeptember 3-án jelent meg.

Az elsőfokú bíróság - az így kiegészített tényállást alapul véve is - érdemben helytálló döntést hozott, amelynek indokaival az ítélet tábla részben egyetértett.

A felperes keresete alapján a jelen perben a bíróságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy - a K. Kft. bejegyzésétől a felszámolása elrendelésének kezdő időpontjáig - a Kft. vezető tisztségviselői feladatait ellátó alperes kártérítési felelősségének a megállapításához fennállnak-e a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek, azaz a felperes tud-e az alperes részéről a fenti időszakban tanúsított olyan magatartást(okat) bizonyítani, hogy nem a hitelezői érdekek elsődlegességének szem előtt tartásával járt el, és amelyek meghatározott mértékű vagyoncsökkentést eredményeztek az adós vagyonában.

Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy az adós ellen indult felszámolási eljárás során - és így a jelen perben is - alkalmazandó (a hitelezői kérelem benyújtásának időpontjára tekintettel 2010. augusztusában hatályos) „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló többször módosított 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján a vezetői felelősség megállapítása körében a felperest terheli

- a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének és idejének,
- a jogellenes ügyvezetői magatartás tanúsításának (azaz az ügyvezetői feladatok hitelezői érdeksérelemmel történő ellátásának),
- az alperesi (jogellenes) magatartás és azzal okozati összefüggésben az adós vagyonában bekövetkezett csökkenés, valamint annak mértéke bizonyítása.

A fellebbezés alaptalanul támadta az elsőfokú bíróság ítéletét arra hivatkozva, hogy a felperes a bizonyítási kötelezettségeinek nem tett eleget, a törvényi feltételek közül semmit sem sikerült bizonyítania, a keresetnek helytadó érdemi ítélet ezért megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a K. Kft. esetében a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet időpontját 2010. május végében.

A fenyegető fizetése képtelenség ugyanis nem azonos a Cstv. 27. § (2) bekezdésében szabályozott fizetése képtelenséggel, mert az utóbbi pénzforgalmi szemléleten alapul, és az

adós fizetési szándékától, képességétől, tényleges vagyonától függetlenül megvalósul, ha a törvényben írt feltételek megállapíthatók.

A fenyegető fizetéseképtelenség esetén a lényeges az, hogy az adós a tartozásait képes-e megfizetni az esedékességkor. Ha képes - de egyéb okból nem akarja a kötelezettségét teljesíteni - a fenyegető fizetéseképtelenség nem áll fenn, ha azonban nem képes, akkor bekövetkezik (ezt a jogértelmezést fejtette ki a Szegedi Ítéltábla a Kúria határozatainak adatbázisában megjelent Gf.I.30.276/2011/6. számú ítéletében).

Ezt szem előtt tartva tehát helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményét akként, hogy az ítélet indokolásában megjelölt körülményekből az alperesnek 2010 májusára már mindenképpen látnia kellett, hogy a K. Kft. nem lesz képes a vele szemben fennálló követeléseket (így a felperes alvállalkozói díját) esedékességkor kiegyenlíteni. Az alperes a fellebbezésében ebben a körben nem hozott fel az elsőfokú bíróság által el nem bírált új tényt, körülményt.

Az ítéltábla osztotta azt a fellebbezési álláspontot, hogy az elsőfokú bíróság téves jogi következtetéssel jutott az alperesnek az iratok megőrzése érdekében tanúsítandó vezetői kötelezettségei súlyosan gondatlannak ítélt megszegése és a K. Kft. vagyonának - a keresettel egyezően megállapított 31 132 000 Ft-tal történt - csökkenése között az okozati összefüggés megállapíthatóságára.

Az ítéltábla az alperessel ért egyet abban, hogy nem a K. Kft. iratainak a megsemmisülése okozta (okozhatta) a társaság vagyoncsökkenését. A Kúriának a bírói gyakorlat számára irányadó (és a Kúria határozatainak adatbázisában megjelent Gfv.X.30.047/2011/3. számú felülvizsgálati határozatában is kifejtett) jogértelmezése szerint a vezető tisztségviselőnek a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelőssége megállapításánál az általa vezetett társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően, és a felszámolása kezdő időpontjáig terjedő időben tanúsított vezetői magatartásának annyiban van jelentősége, hogy a vezető tisztségviselőnek nem a hitelezői érdekek szerinti eljárása milyen vagyoncsökkenést eredményezett az adós vagyonában, és nem annak, hogy azzal okozati összefüggésben valamely hitelezőt milyen összegű kár érte vagy, hogy az adós vagyonából ki lehetett-e elégíteni az igényt.

Következésképpen az alperesnek a jelen esetben az irányadó tényállás szerint - az iratok megőrzése terén tanúsított kötelezettségszegése a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősség megállapítására nem volt alkalmas.

Nem helytálló ugyanakkor az a fellebbezési hivatkozás, hogy a felperes egyéb, a hitelezői érdekekkel ellentétes, a terhére róható magatartást, vagy mulasztást nem tudott bizonyítani, így a keresetét - e törvényi feltétel hiányában - ebből az okból is el kellett volna utasítani.

Alapesetben a felperest terheli az ügyvezetői feladatok jogellenes, azaz a hitelezői érdeksérelemmel járó ellátásának a bizonyítása is, azonban a Cstv. 33/A. § (2009. évi LI. törvénnyel 2009. szeptember 1-jei hatállyal beiktatott, és az adós felszámolása iránti eljárásban ezért a jelen perben is még irányadó) (2) bekezdésének második fordulata szerinti törvényi vélelem következtében ezt a jelen perben a felperesnek nem kell bizonyítania.

Bár az elsőfokú bíróság a K. Kft. „f.a.” felszámolási iratait nem szerezte be, a rendelkezésre álló adatokból és az alperes perbeli nyilatkozataiból is megnyugtatóan megállapítható, hogy az alperes a felszámolás alá került adós vezetőjeként nem tett eleget a felszámoló felé a Cstv. 31. §-ában foglalt beszámoló-készítési, irat- és vagyonátadási kötelezettségeinek. Emiatt pedig a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerint a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell, ami további bizonyítás lefolytatása nélkül is alapot adhatott annak megállapítására, hogy az alperes a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése, 2010 májusa után nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján járt el. Ez az okozati összefüggés megállapíthatóságát is magában foglalja, vagyis annak vélelmezését, hogy ha a fenyegető fizetéseképtelenség alatt vagy ezt követően a K. Kft. vagyonában vagyoncsökkenés következett be, úgy ez az alperes fenyegető fizetéseképtelenségi helyzetben tanúsított felróható vezetői magatartásának (szándékos, vagy gondatlan tevékenységének, mulasztásainak) a következménye.

(A Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerinti törvényi vélelem körét illetően a fentiek szerint foglalt állást a Kúria a már hivatkozott Gfv.X.30.047/2011/3. számú felülvizsgálati határozatában, valamint a Győri Ítéltábla Polgári Kollégiuma az 1/2012. (XI.13.) kollégiumi véleménye III. pontjában, és - a vezető tisztségviselő vagyoni biztosíték nyújtására vélelem alapján történő kötelezhetőségével összefüggésben - ezzel a jogértelmezéssel értett egyet a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2012. október 18-19. napján megtartott Országos Tanácskozása is.)

Miután az alperes a perben nem vitatta - az általa bizonyítékként 20/A/2. sorszám alatt csatolt tanúmeghallgatási jegyzőkönyv szerint pedig a NAV ... Megyei Adóigazgatósága Felszámolási és Végelszámolási Osztálya által folytatott eljárásban 2011. szeptember 26-án tett tanúvallomásában kifejezetten beismerte - helyállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a K. Kft. 2009. december 31-én még jelentős vagyonnal, 10 947 000 Ft tárgyi eszközzel, 32 263 000 Ft készlettel, 68 937 000 Ft követeléssel és 833 000 Ft pénzeszközzel rendelkezett.

Az alperes által nem vitatott és meg nem cáfolt tény ugyanakkor az is, hogy ez a vagyon a K. Kft. felszámolásának kezdő időpontjában már nem volt meg. E tényekből pedig a Cstv. 33/A. §-ának (2) bekezdése alapján vélelem szól amellett, hogy a felszámolása kezdő időpontjára a társaság teljes vagyonának elvesztése azért következett be, mert az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjától nem a hitelezői érdekeknek megfelelő vezetői magatartást tanúsított.

A Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerinti törvényi vélelem azonban megdönthető. Az alperes a vezetői felelősség e törvényhely alapján történő megállapítása alóli mentesülése érdekében bizonyíthatja, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése után az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, vagy csökkentése érdekében, és az adósnál az ennek ellenére bekövetkezett vagyoncsökkenés - az adott esetben teljes vagyonvesztés - nem neki felróható. Ilyen körülmények között az alperes vezetői felelősségének megállapításához lényeges, ezért vizsgálendő ténykérdés volt, hogy mi lett a K. Kft. 2009. december 31-én még meglévő vagyonának további sorsa, amely kérdés vizsgálata során a felelősség alóli kimentése érdekében a tényállításai valóságát illetően a bizonyítási kötelezettség a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint az alperest terhelte.

Megállapítható volt az is, hogy az elsőfokú bíróság - a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti kötelezettségének eleget téve - a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésében foglalt törvényi vélelem

megdöntésének lehetőségéről, a figyelembe vehető releváns tényekről, azok bizonyításának szükségességéről és a bizonyítási teherről a per állása szerint indokolt, személyre szabott tájékoztatást adott az alperesnek, és megfelelően figyelmeztette őt a felet terhelő peradat szolgáltatási kötelezettség elmulasztásának következményeire is.

Az alperes a 2011. szeptember 30-án benyújtott 11. sorszámú előkészítő iratában, majd a 2012. január 25-én megtartott tárgyaláson ténybeli előadást tett a felperes által hivatkozott 2009. december 31-ei fordulónappal készült mérleg adataival kapcsolatban. Előbbiben azt állította, hogy „a 10 947 eFt tárgyi eszközből 5-6 millió Ft tehergépkocsi lízinget takart, amely járműveket a lízincég visszavitte, és azok későbbi vevője a vételárat tudomásom szerint az adóhatóság felé fizette meg, így abból pénz a társaságnál nem realizálódott. A többi állványokat, zsalutáblákat, dúcolást, berendezéseket, alátámasztási rendszereket és egyéb eszközöket takart, amely használt eszközök selejtezésre kerültek. A készletek lényegében nyilvánvalóan építőanyagokat takartak, amelyek jó részét felhasználtuk, míg más részük selejtezésre kerültek. A követelések a korábbi évek munkáiból eredő garanciális visszatartások voltak, illetve voltak közöttük korábbi évek behajthatatlan követelése is. A pénzeszközök a napi működés során, ahhoz kapcsolódóan kerültek kifizetésre, pl.: bérek, üzemanyag, stb.”.

A tárgyaláson ezt azzal egészítette ki, „... hogy a cég követeléseiről nem tudok számot adni, hiszen azt konkrétan kivel szemben, milyen összegű garanciális visszatartásból eredő követelésünk volt, iratok nélkül nem tudom megmondani, az iratok pedig elúsztak az árvízben. A készleteinket ugyanakkor egyrészt feléltük, másrészt pedig az árvízben oda veszték. A tárgyi eszközeink emlékeim szerint nagyobb részben szintén építőipari eszközök voltak, amiket részben leselejteztünk. A gépek pedig az árvízben elúsztak, ezek között voltak nyilvántartva a lízingelt tehergépjárművek is, amiket pedig visszavett tőlünk a lízincég” (19. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal).

Az iratokból megállapítható volt az is, hogy az elsőfokú bíróság a 2012. január 25-ei tárgyaláson tájékoztatta az alperest - egyebek között arról -, miszerint neki kell igazolnia azt is, hogy a cég vagyona konkrétan miből állt, az milyen célra került felhasználásra, és hogy mindezek bizonyítatlansága az ő terhén marad, „ezek igazolásához a rendelkezésre álló bizonyítékok nem elegendőek” (19. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal).

A felhívásra az alperes a 2012. február 3-án benyújtott 20. sorszámú előkészítő irata mellékleteként, okirati bizonyítékként a NAV ... Megyei Adóigazgatósága Felszámolási és Végelszámolási Osztálya 2 által az ő tanúkénti kihallgatásáról készített jegyzőkönyveket csatolt, és házastársa, B.Zné tanúkénti meghallgatását kérte.

B.Zné - az alperes volt házastársa - a 2012. március 19-ei tárgyaláson tett tanúvallomásában lényegében úgy nyilatkozott, hogy a K. Kft. ügyeivel nem foglalkozott, nem folyt bele egyáltalán ... , arról, hogy a volt családi házban az alperes miket tárolt, nincs tudomása.

Ezt követően az elsőfokú bíróság ismételten tájékoztatta az alperest, hogy ő köteles bizonyítani azt, hogy a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján egy ügyvezetőtől elvárható fokozott gondossággal járt el, továbbá azt a körülményt, hogy hiába fordult bele az árvízbe a 2010. évi könyvelési iratanyag, ez vagyonsökkenést a cégben nem okozott, hiszen ekkorra a vagyon már felhasználásra került. A tárgyalási jegyzőkönyv figyelmeztetést tartalmaz arra is, hogy mindezek bizonyítatlansága a bizonyításra köteles peres felek terhén marad.

Ezek után az alperes képviselője úgy nyilatkozott, hogy nincs további bizonyítási indítványa.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a törvényi vélelem megdöntésének hiányában helyesen telepítette a bizonyítatlanság terhét az alperesre, és eljárási szabálysértés nélkül állapította meg, hogy a K. Kft. vagyonában bekövetkezett vagyonsökkenés az alperes, mint vezető tisztségviselő felróható magatartásának (mulasztásainak) következménye.

Az alperes által a perben szolgáltatott bizonyítékok ugyanis sem egyenként, sem összességükben nem voltak alkalmasak a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősség alóli eredményes kimentéshez szükséges tények bizonyítására.

A NAV által lefolytatott eljárásban az alperes tanú meghallgatásáról készült jegyzőkönyvek (20/A/1., 20/A/2.) sem önmagukban, sem az alperes perbeli nyilatkozatával és egyéb iratokkal egybevetve nem igazolják a részéről, mint a K. Kft. vezetője részéről a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése után a hitelezői veszteségek megelőzése érdekében tett intézkedések teljes körűségét. Azok tartalmából megállapíthatóan az említett jegyzőkönyvek az adóhatóság részéről a K. Kft. „f.a.” adózó ellenőrzése kapcsán az alperes tanú meghallgatásáról készültek.

„Az adózás rendjéről” szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 8. § (1) bekezdése szerint az adóhatósági ellenőrzés célja az adótörvényekben és más jogszabályokban előírt kötelezettségek teljesítésének, vagy megsértésének megállapítása, az ellenőrzés során az adóhatóság azokat a tényeket, körülményeket, adatokat tárja fel és bizonyítja, amelyek megalapozzák a jogsértés és a joggal való visszaélés megállapítását, és az ezek miatt indított hatósági eljárást. Ebből következően az a tény, hogy a K. Kft. „f.a.” adózó ellenőrzése iránt indult adóhatósági eljárás eredményeként nem került sor adó, vagy számviteli szabályok tekintetében jogsértés megállapítására, önmagában még nem igazolja a társaság vagyonának jogszerű felhasználását. A tanú meghallgatásáról készült jegyzőkönyv pedig nem az adóhatóság álláspontját tükrözi, hanem a tényállás megállapításának részeként a meghallgatott személy előadását.

Az alperes részéről a perben szintén bizonyítékként hivatkozott a NAV Észak-magyarországi Regionális Bűnügyi Igazgatóság ... Megyei Vizsgálati Osztály 2011. július 28-án kelt nyomozást megszüntető határozata csak azt bizonyítja, hogy az alperes nem követte el a Btk. 289 § (1) bekezdés a.) pontjába ütköző számvitel rendjének megsértése vétség bűncselekményét azzal, hogy a K. Kft. 2010. július 12-én birtokába került könyvelési iratait nem megfelelően helyezte el, ezért azok az árvízben megsemmisültek. A társasági vagyon jogszerű felhasználására, vagy az alperesnek fel nem róható megsemmisülésére azonban ebből nem vonható le okszerű következtetés, csakúgy, mint B.Zné az alperes házastársa tanúvallomása alapján, aki elmondása szerint a társasági vagyon sorsára vonatkozóan nem rendelkezett információval.

Az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított az a tény pedig, hogy az alperes nem a hitelezők érdekeinek szem előtt tartásával (nem az elvárható gondossággal) járt el a társaság iratainak megőrzése érdekében, a perben azzal a következménnyel jár, hogy az alperesnek a vagyon hiányára történt hivatkozása nem fogadható el a felelősségét kimentő körülményként.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság a bekövetkezett vagyonsökkenés mértékét a felperes által állított összegben. Figyelemmel arra, hogy a nem vitásan az alperes által

készített, és letétbe helyezett, majd közzétett 2009. évi mérleg szerint a Kft-nek még tárgyi és pénzeszközökből, valamint követelésekből álló vagyona, pozitív előjelű saját tőkéje volt, ugyanakkor a felszámolás kezdő időpontjában már vagyontalan Kft. esetében nem bizonyítható, hogy más vagyonnal is rendelkezett volna, helytálló következtetéssel állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az adós vagyona csökkenésének mértéke a mérlegben eszköz oldalon kimutatott 112 980 000 Ft és a kötelezettségek között szerepeltetett 75 930 000 Ft különbözetével azonos.

Eredményes alperesi kimentés hiányában mindezek alapján helytálló az elsőfokú bíróságnak az a végső jogi következtetése, miszerint a K. Kft. vagyona 37 050 000 Ft-nak megfelelő mértékben az alperes mulasztása miatt azért csökkent ilyen mértékben, mert a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetében nem a hitelezői érdekek elsődlegessége szerint járt el. Ez alapján pedig az adós hitelezőivel szemben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői kártérítési felelőssége megállapítható volt.

Egyetértett az ítélőtábla azzal is, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási igény speciális jellegére tekintettel a kereseti kérelemhez kötöttség érvényesül abban, hogy a bíróság a hitelezői érdekek meg nem tartásával tanúsított vezetői magatartás következtében beállt vagyoncsökkenés mértékét a felperes által állított és bizonyított összegtől magasabb összegben nem állapíthatja meg. Ennél fogva az ítélőtábla álláspontja szerint helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság az ítéletében a vagyoncsökkenés mértékeként azt az összeget, amelyet a per befejezését követően az alperes ellen kártérítés megfizetésére irányuló perben a Cstv. 33/A. § (6) bekezdése alapján érvényesíthetnek a hitelezők.

Az alperes fellebbezési hivatkozásai nem voltak alkalmasak az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntésének a megváltoztatására, ezért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélőtábla értelmezése szerint az alperes fellebbezése támadta az elsőfokú bíróság ítéletének az őt a Cstv. 33/A. §-a alapján biztosíték adására kötelező rendelkezését illetően is. Noha a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott vagyoni biztosíték nyújtására kötelezés a Pp-ben szabályozott egyetlen jogintézménnyel sem azonosítható, az ennek elrendeléséről szóló végzés eljárásjogi szabályozásának hiányában arra a Pp. 156. §-ában szabályozott ideiglenes intézkedés szabályait - a jogintézmény sajátosságai szerinti eltérésekkel - kell alkalmazni. Így az eljárást befejező határozatban rendelkezni kell a végzésnek ebben a részében való hatályban tartásáról, vagy hatályon kívül helyezéséről is (Debreceni Ítélőtábla 1/2012. (V.18.) számú ajánlása).

Ezt szem előtt tartva az ítélőtábla rendelkezett az elsőfokú ítéletnek az alperes biztosíték nyújtására kötelező rendelkezésének a hatályban tartásáról is, mert az arra irányuló felperesi kérelem teljesítését önmagában a jelen perben beállt törvényi vélelem megalapozta, a vagyoni biztosíték nyújtására kötelezést megalapozó indokok pedig nem változtak meg utóbb azáltal, hogy az adós felszámolása iránt indított eljárás időközben befejezést nyert, mivel a rendelkezésre álló adatok szerint a bíróság az adós megszüntetéséről az egyszerűsített felszámolás szabályai szerint rendelkezett.

Az eredménytelenül fellebbező alperes az ügyvédi munkadíjból és a fellebbezési eljárási illeték megfizetéséből keletkezett saját, másodfokú perköltségét maga köteles viselni, és a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperesnek az ügyvédi munkadíjból eredően keletkezett másodfokú perköltségét is.

A perköltségként megfizetendő ügyvédi munkadíj összegét az ítélőtábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3)-(5) bekezdései, és a 4/A. §-ának (1) bekezdése szerint kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegeléssel megállapított időszükséglete szerint (27 %-os ÁFÁ-val növelten) 6350 Ft-ban állapította meg, figyelemmel arra, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján indult perek a meg nem határozható pertárgyértékű perek közé tartoznak, így az ügyvédi munkadíj összegének meghatározására a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegeléssel megállapított időszükséglete figyelembevételével van lehetőség.

Debrecen, 2012. november hó 27. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó